

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**106-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького колективу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
03, 05, 10 лютого 2025 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2025 році №1005249

Чернівці – 2025

УДК 61(063)
М 34

Матеріали підсумкової 106-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького колективу Буковинського державного медичного університету (м. Чернівці, 03, 05, 10 лютого 2025 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2025. – 450 с. іл.

У збірнику представлені матеріали 106-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького колективу Буковинського державного медичного університету (м. Чернівці, 03, 05, 10 лютого 2025 р.) зі стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Годованець О.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Батіг В.М.
професор Білоокій В.В.
професор Булик Р.Є.
професор Давиденко І.С.
професор Дейнека С.Є.
професорка Денисенко О.І.
професор Заморський І.І.
професорка Колоскова О.К.
професорка Кравченко О.В.
професорка Пашковська Н.В.
професорка Ткачук С.С.
професорка Тодоріко Л.Д.
професорка Хухліна О.С.
професор Черноус В.О.

ISBN 978-617-519-135-4

© Буковинський державний медичний
університет, 2025

Лопушняк Л.Я.
ОСОБЛИВОСТІ ТОПОГРАФІЇ ГІЛОК БЛУКАЮЧИХ НЕРВІВ У ПЛОДІВ ЛЮДИНИ
РІЗНОГО ВІКУ

Кафедра анатомії людини ім. М.Г. Туркевича
Буковинський державний медичний університет

Вступ. Знання вікових особливостей будови та топографії органів та структур ділянки шийї має важливе практичне значення для з'ясування можливих механізмів і шляхів поширення інфекційно-запальних процесів у суміжні ділянки тіла людини, а також для розробки раціональних оперативних доступів.

Мета дослідження. Виявити особливості топографії гілок блукаючих нервів впродовж плодового періоду онтогенезу людини.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проведено за допомогою комплексу морфологічних методів на 87 препаратах плодів людини 81,0-375,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД) із використанням макромікроскопічного препарування, методу виготовлення гістологічних та топографо-анатомічних зрізів, тривимірного комп'ютерного реконструювання та морфометрії без зовнішніх ознак анатомічних відхилень чи уроджених вад, які було використано з музеїв кафедри анатомії людини імені М.Г. Туркевича та кафедри анатомії, клінічної анатомії та оперативної хірургії Буковинського державного медичного університету.

Результати дослідження. У плодів людини 5-8 місяців (135,0-310,0 мм ТКД) правий блукаючий нерв у ділянці шийї спускається по задньобічній поверхні правої загальної сонної артерії, при цьому внутрішня яремна вена знаходиться попереду та ззовні від нерва. Досягнувши рівня правої підключичної артерії, правий блукаючий нерв проходить між нею та внутрішньою яремною веною. На рівні нижнього краю ЩЗ від правого блукаючого нерва відгалужується верхня серцева гілка. Остання спускається вниз і переходить на передню поверхню правої загальної сонної артерії. На $2,8 \pm 0,8$ мм вище рівня правої підключичної артерії верхня серцева гілка віддає 2-3 гілки: присередню, що перетинає передню поверхню початкового відділу правої загальної сонної артерії і переходить на її задню поверхню; та 1-2 бічні гілки, що прямують вниз та віддають гілки до плечо-головного стовбура та задньої поверхні правої підключичної артерії. У подальшому бічні гілки проходять по зовнішньому краю плечо-головного стовбура і поступово переходять на його задню поверхню, досягаючи рівня відходження правої легеневої артерії. Спочатку верхня серцева гілка (депресор) прямує донизу ізольовано, а на відстані $1,3 \pm 0,2$ мм до неї приєднується верхній серцевий нерв. Останній представлений 1-3 стовбурцями. У поодиноких випадках (плоди 155,0, 190,0, 275,0 і 310,0 мм) депресор представлений досить тонкою гілкою, що прямує до верхнього серцевого нерва, який починається від верхнього або середнього шийного вузла. В результаті цього формується загальний серцевий стовбур, який містить більше симпатичних, аніж парасимпатичних волокон. Надалі загальний серцевий стовбур проходить в каудальному напрямку, утворює зв'язки з блукаючим та поворотним гортанним нервами, і в ділянці дуги аорти, як правило, розгалужується на передні та задні гілки, що прямують до відповідної стінки перешийка аорти. Зазначимо, що до дуги аорти також прямують від 2 до 6 гілок від зірчастого вузла, які оточують підключичну артерію та з'єднуються на своєму шляху як між собою, так і з гілками блукаючого і поворотного гортанного нервів. Правий поворотний гортанний нерв відгалужується від правого блукаючого нерва на рівні його перетину з правою підключичною артерією. Потім правий поворотний гортанний нерв відхиляється медіально, огинає знизу праву підключичну артерію та піднімається вгору до трахеї і гортані. Від правого поворотного гортанного нерва відходить нижня серцева гілка, яка прямує вниз і медіально та розташовується на правій передньобічній поверхні трахеї.

Висновки. У плодів людини виявляється вікова та індивідуальна анатомічна мінливість гілок блукаючих нервів, що проявляється варіабельністю будови, асиметрією топографії поворотних і нижніх гортанних нервів, стравохідних, верхніх і нижніх шийних серцевих гілок.